ОПШТИНА ПЛАНДИШТЕ

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ КОМПЛЕКСА ЗА ВЕТРОГЕНЕРАТОРСКО ПОЉЕ "ПЛАНДИШТЕ 1" НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

UNTERMOLO
PLANIRANJE · URBANIZAM · ARHITEKTURA · PROJEKT MENADŽMENT

Нови Сад, децембар 2021. године

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА:	**ОПШТИНА ПЛАНДИШТЕ** Одељење за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално стамбене послове, инспекцијске послове и пољопривреду
НАРУЧИЛАЦ И ИНВЕСТИТОР:	**WIND PARK PLANDIŠTE DOO BEOGRAD** Омладинских бригада 90д, Београд
СТРУЧНИ ОБРАЂИВАЧ:	**UNTERMOLO D.O.O**. Новосадског сајма 3, 21000 Нови Сад
ДИРЕКТОР:	**Живко Остојић**, дипл. инж. арх.
БРОЈ:	**Е-16/2021**
РУКОВОДИЛАЦ ПРОЈЕКТА: **СТРУЧНИ ТИМ:**	**Мр Драган Дунчић**, дипл.прост.планер **Вељко Ожеговић, дипл.инж. елек.** **Живко Остојић, дипл. инж. арх.** **Војислав Перић, дипл. инж. арх.** **Наташа Коврлија, маст. инж. арх.** **Сара Вулић, маст. инж. арх.** **Марко Секулић, мастер инж. грађ.** **Владан Дунчић, дипл. инж. маш.**
ДАТУМ	**Децембар 2021. године**

САДРЖАЈ

УВОД **1**

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ **2**

1. САДРЖАЈ И ЦИЉЕВИ израде Плана **2**

1.1. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ 2

2. ВАЛОРИЗАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ **4**

2.1. ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНИ УСЛОВИ 4

2.1.1. Положај општине 4

2.1.2. Природни услови и ресурси 4

2.2. ПОСТОЈЕЋА ФУНКЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА 6

2.3. СТАЊЕ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ 6

2.3.1. Саобраћајна инфраструктура 6

2.3.2. Водопривредна инфраструктура 7

2.3.3. Електроенергетска инфраструктура 7

2.3.4. Телекомуникациона инфраструктура 7

2.3.5.Термоенергетска инфраструктура 7

2.4. СТАЊЕ ЗЕЛЕНИЛА 8

2.5. ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗАШТИЋЕНИ ДЕЛОВИ ПРИРОДЕ И НЕПОКРЕТНИ СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ 8

3. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОСТОРА КОЈИ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕН НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ **9**

4. РАЗМАТРАНИ ПРОБЛЕМИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ **9**

5. ПРИКАЗ ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА У КОНТЕКСТУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ **11**

6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА НАДЛЕЖНИМ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПОВОДОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ **11**

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ИЗБОРОМ ИНДИКАТОРА **12**

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА МЕРАМА ЗАШТИТЕ **15**

1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА МЕРАМА ЗАШТИТЕ **15**

2. ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА **16**

3. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 17

4. КАРАКТЕР НАВЕДЕНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 24

5. УСКЛАЂЕНОСТ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА СА СТАНДАРДИМА, ПРОСТОРНО-ПЛАНСКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И ПРАВНИМ ПРОПИСИМА 24

6. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 26

7. ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 27

8. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 28

IV СМЕРНИЦЕ ЗА ПЛАНОВЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА.....34

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....35

РЕЗИМЕ 36

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ 36

III ГРАФИЧКИ ДЕО ИЗВЕШТАЈА

Списак табела у тексту

Табела 1.	Посебни циљеви стратешке процене	12
Табела 2.	Избор индикатора	13
Табела 3.	Табела вредновања кључних критеријума	14
Табела 4.	Процена утицаја планских активности у односу на циљеве стратешке процене у варијанти да се План реализује	15
Табела 5.	Процена утицаја планских активности у односу на циљеве стратешке процене у варијанти да се План не реализује	16
Табела 6.	Критеријуми за оцењивање величине утицаја	17
Табела 7.	Критеријуми за вредновање просторних размера могућих утицаја	17
Табела 8.	Скала за процену вероватноће утицаја	18
Табела 9.	Планска решења у Предлогу плана обухваћена проценом утицаја	18
Табела 10.	Процена утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	18
Табела 11.	Процена просторних размера утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	19
Табела 12.	Идентификација и евалуација значајних утицаја планских решења на животну средину и одрживи развој	20
Табела 13.	Допуштени нивои буке по зонама намене	23

Списак слика у тексту

Слика 1.	Интензитет буке савременог ветрогенератора у функцији растојања	22

II ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ КОМПЛЕКСА ЗА ВЕТРОЕНЕРГЕТСКО ПОЉЕ "ПЛАНДИШТЕ 1" НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

На основу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 135/2004 и 88/2010) и Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", број 72/09 и 81/09 – испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013–одлука УС, 98/2013–одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020 и 52/2021) израђен је

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ КОМПЛЕКСА ЗА ВЕТРОГЕНЕРАТОРСКО ПОЉЕ „ПЛАНДИШТЕ 1" НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

УВОД

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/2004) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

План детаљне регулације комплекса за ветроенергетско поље "Пландиште 1" урађен је 2010. године и донет Одлуком о доношењу Плана („Службени лист општине Пландиште", број 5/2010).

На основу Одлуке о изради Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1" (''Службени лист општине Пландиште'', бр. 17/2021) и Решења о приступању изради стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана на животну средину (број 501-30/2021-02-IV од 21.06.2021. године) приступило се изради Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину.

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени утицаја Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1" (у даљем тексту План) на животну средину одређено је предузеће Untermolo д.о.о. Нови Сад, Новосадског сајма број 3.

Измене и допуне Плана усклађене су са важећом правном регулативом и планским документима вишег реда. Одлуком о изради Измена и допуна Плана детаљне регулације за ветрогенераторско поље „Пландиште 1", измене и допуне Плана обухватају простор који је у оквиру граница обухвата Плана, те се изменама и допунама не мења се граница обухвата Плана.

Предмет измена и допуна Плана је стварање услова за изградњу мањег броја и нови распоред стубова ветрогенератора са новим генераторима појединачне снаге до 7 MW, са одговарајућом повезном средњенапонском кабловском, телекомуникационом и осталом мрежом, као и мрежом приступних путева.

Од Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине за изградњу стубова ветрогенератора према важећем Плану издата је грађевинска дозвола (број 130-351-341/2012-1). У складу са потребом да се имплементира савремена опрема и рационализује изградња ветропарка, циљ израде измена и допуна Плана је стварање могућности за смањење броја стубова ветрогенератора, повећање снаге ветротурбина до 7 MW и промену положаја стубова ветрогенератора. Изменом планског документа би се створио основ за измену и допуну постојеће техничке документације и грађевинске дозволе, као и основ за увођење савремене технологије производње електричне енергије у ветропарк "Пландиште 1" у односу на постојеће технолошко решење.

Измене и допуне Плана дефинишу услове изградње ветрогенераторског постројења, начин и место прикључења на преносни систем електричне енергије, као и уређење и заштиту простора у непосредној близини овог енергетског објекта.

Измене и допуне Плана су урађене у складу са подацима и услови добијеним од надлежних органа, организација, институција и јавних предузећа.

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. САДРЖАЈ И ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Предмет овог Плана је простор који се налази на делу територије општине Пландиште, у југозападном делу општине између насеља Велика Греда, Пландиште и Јерменовци.

Намена овог простора је дефинисана Просторним планом општине Пландиште (''Службени лист општине Пландиште'', бр. 9/2011).

Полазна основа у изради Плана био је програмски задатак и захтев који је доставио WIND PARK PLANDIŠTE д.о.о. Београд, као и услови надлежних органа, организација и јавних предузећа. План дефинише поделу простора на функционалне целине и зоне, основну намену површина, предлог одређивања површина јавне намене и основне концепцијске поставке за изградњу, уређење и заштиту предметног простора.

Циљ израде Плана је, да се на простору обухваћеном Планом, дефинишу услови под којим је могућа изградња ветрогенераторског комплекса исталисане снаге до 200 MW и комплекса трафостанице 20(35)/110kV "Пландиште 1", уважавајући постојећу намену површина, као и уређење и заштита простора у непосредној близини ових објеката, с обзиром на врсту објекта.

1.1. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Године 2015. Скупштина Србије је усвојила "Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године", којом се дефинишу елементи за утврђивање стратегије развоја енергетских сектора Србије, у којој је дефинисан и развој и коришћење нових и обновљивих извора енергије и ефикаснијих технологија и уређаја.

Обновљиви извори енергије су по дефиницији они, чија се енергија експлоатише истом брзином којом се и обнавља. У обновљиве изворе енергије спадају: енергија ветра, енергија сунца, хидроенергија, геотермална енергија и енергија биомасе. Коришћење алтернативних енергетских извора позитивно утиче на заштиту животне средине (ваздух, земљиште, флора и фауна) и квалитет и стандард живота.

Тренутно стање у домену енергетског снабдевања општине Пландиште упућује нас на штедњу и рационално коришћење свих енергената, али то не треба схватити као ограничење друштвеног и личног стандарда. Већим коришћењем обновљивих извора енергије се стварају предуслови за виши ниво животног стандарда, али и за побољшање услова одрживог развоја животне и радне средине. Главна препрека већем коришћењу ових извора енергије на овом простору, лежи у захтеву да енергија из ових извора мора по цени бити конкурентна конвенционалној.

Досадашњи разлози мањег обима коришћења обновљивих извора енергије су:
- недовољно програмско повезивање науке и производних организација,
- недовољна обавештеност потенцијалних инвеститора о тренутном стању технологија у овом домену и могућим ефектима супституције, односно смањења трошкова експлатације применом ових извора енергије,
- непостојање стимулативних мера (финансијско - кредитних и осталих) за инплементацију нових енергетских система у привредне процесе.

Енергија ветра

Претварање енергије ветра у електричну енергију врши се помоћу ветрогенератора. Ветрогенератор претвара кинетичку енергију ваздуха који се креће помоћу лопатица ротора (елисе), преносног механизма и електрогенератора у електричну енергију. Количина енергије коју ветар предаје ротору зависи од густине ваздуха, површине ротора и брзине ветра. Модерни ветрогенератори почињу да производе енергију већ при брзини од 2,5 m/s, а заустављају се при брзини од 25 m/s из безбедоносних разлога.

У току коришћења енергије ветра, чак и у идеалним условима, није могуће сву кинетичку енергију ветра претворити у механичку.

Одабирање погодног места за инсталисање ветрогенератора је најделикатнији и најодговорнији задатак кад се жели искористити енергија ветра. Стога за избор локације претходи низ методолошких активности:
- коришћење метеоролошких података, које поседују хидрометеоролошке службе;
- теренска испитивања, да би идентификовали области за детаљна испитивања (мерење брзине ветра, правац дувања ветра);
- регионалана испитивања;
- верификација локација, на које треба поставити торњеве високе 50 m са метеоролошким инструментима на неколико нивоа;
- селекција турбина.

2. ВАЛОРИЗАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

2.1. ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНИ УСЛОВИ

2.1.1. Положај општине

Положај општине Пландиште у односу на окружење, физичко-географске карактеристике, саобраћајну повезаност и близину јаких градских центара је повољан и представља стимулишући фактор за развој, уређење и организацију њене територије.

Пландиште је погранична Општина у југоисточном делу Војводине, у источном Банату.

Површина територије Општине је 383,14 km^2, на којој је лоцирано 14 насеља са укупно 11.336 становника (попис 2011. године). По простору који захвата спада у општине средње величине у АП Војводини, док по броју становника спада у групу мањих општина.

Саобраћајни положај Општине одређен је значајним правцима који пролазе овим подручјем, а то су: магистрални путни и железнички правци (Зрењанин-Вршац), као и магистрални канал система ДТД, који практично омогућују све везе Општине са окружењем.

Повољности положаја Општине доприноси и близина јаких градских центара, као што су Вршац (око 20 km), Зрењанин (око 70 km), Београд (око 95 km) и Нови Сад (око 120 km).

2.1.2. Природни услови и ресурси

Рељеф

Геоморфолошки елементи који карактеришу рељеф општине Пландиште су:
- источна банатска депресија и
- делови лесне терасе као микрорегионалне целине.

Геолошка грађа терена

На територији општине Пландиште, у геолошком погледу, издваја се пет слојева по времену настанка: основно горје (пренеоген), миоцен, понт (доњи плиоцен), полудински слојеви (горњи плиоцен) и квартар.

Сеизмика

На основу сеизмичке карте и рејонизације Републике Србије од стране Републичког сеизмолошког завода Србије у Београду, општина Пландиште се налази у зони могућих трусних покрета интензитета 8° MCS, за повратни период од 475 година.

Климатске карактеристике

Сагледавање климатских елемената на простору општине Пландиште, извршено је на основу јавно доступних података са најближе метеоролошке станице, добијених од стране Републичког хидрометеоролошког завода у Београду.

Температура ваздуха – Средња годишња темепература ваздуха износи 11,9°C при чему је најхладнији месец јануар са средњом темепературом ваздуха -0,9 °C а најтоплији август са 22,5 °C.

Влажност ваздуха – Просечна релативна влажност ваздуха за посматрани простор ізноси 70,3%, највећа је у периоду децембар-јануар 81,1%-81,4%, а најмања у августу 62,6%.

Облачност и осунчаност – Средња годишња вредност облачности износи 52%. Облачност опада од зимских ка летњим месецима.

Осунчавање је у тесној вези са облачношћу. Према подацима, највећа просечна месечна вредност осунчаности је у јулу 296,6 часова, а најмања у децембру 58,3 часова.

Падавине – Просечна годишња количина падавина која се излучи над овим простором износи 638,2 mm, са максимумом у јулу 85,8 mm и минимумум у марту 26,9 mm.

Ветровитост – У структури годишње учесталости доминирајући су ветрови из правца југ-југоисток са просечно 113‰, док су најслабије заступљени ветрови из источног и истокјугоисток правца са просечно 18,5‰. У погледу просечних брзина, највећу брзину имају такође ветрови из југоисточног 8 m/s, југјугоисток 6,3 m/s и јужног правца 3,6 m/s.
Просечно годишње учешће тишина износи 166%. Број дана са олујним ветром (јачине 8 и више бофора) у просеку годишње има 60 дана.

Педологија

Генерално посматрано, подручје општине Пландиште је по квалитету земљишта у заостатку за просеком у Војводини. На овом подручју преовлађују тешка, слатинаста земљишта, на којима се постиже стабилна производња само уз високу агротехнику и мелиорационе радове. Појединачно посматрано, највеће површине су под ритском смоницом 36,85% и ритском црницом - бескарбонатном 26,02%, док сва остала земљишта заузимају много мање површине. Квалитетног чернозема има свега око 6,15%.

На територији општине Пландиште су заступљена пољопривредна земљишта од I до VII бонитетне класе.

Пољопривредно земљиште

Педолошка слика општине Пландиште је релативно неповољна, јер ритске црнице и смонице обухватају више од 4/5 територије Општине, а када се томе придодају и слатине представљене у виду солоњеца, долази се до близу 90%. И поред тога могуће је остварити високе приносе и разноврсну производњу, али само уз значајну употребу адекватних агротехничких мера.

Као и у свим осталим банатским општинама и у општини Пландиште у структури коришћења земљишта по категоријама, убедљиво преовлађују површине под њивским културама, тј. ораничне површине. На нивоу Општине, обухватају 32.758,15 ha или 85,47 %.

Хидрографске и хидролошке карактеристике подручја

Општина Пландиште у хидрографском погледу гравитира Дунаву путем магистралног канала (ХС) ДТД, Н. Бечеј-Б. Паланка, у којем је радни ниво воде током хидролошке године на коти најдужег трајања 73,50 mAHB, коју одржава устава ''Кајтасово''. Општину карактеристише богатство површинским и подземним водама. Кретање нивоа подземних вода у великој мери је условљено радним нивоом воде на коти 73,50 mAHB у магистралном каналу (ХС) ДТД и лошим водно-ваздушним карактеристикама пољопривредно обрадивих површина, готово на целом подручју Општине. Највеће површине су под ритском смоницом и ритском црницом. У услову високе подземне воде у периоду вегетације није могуће постићи значајније приносе и поред тога што је достигнут висок проценат каналисаности од 13 m/ha, путем отворених мелиоративних канала.

2.2. ПОСТОЈЕЋА ФУНКЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА

Простор, који је намењен за изградњу инфраструктурног комплекса за ветрогенераторско поље, налази се између насеља Велика Греда, Јерменовци и Пландиште.

Постојећа намена површина на предметном локалитету има атарску структуру. Израдом Просторног плана општине Пландиште створене су планске претпоставке за нова инвестициона улагања, уз очување природних и стечених вредности простора, усмерених ка оптимизацији ресурса општине Пландиште.

Према усвојеном Просторном плану општине Пландиште, простор обухваћен Планом се налази на пољопривредном земљишту.

2.3. СТАЊЕ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

2.3.1. Саобраћајна инфраструктура

У оквиру обухвата Плана постоје категорисани путеви државног и општинског нивоа:
- државни пут ІБ реда број 18: Зрењанин – Сечањ – Пландиште – Вршац – Стража – Бела Црква – државна граница са Румунијом (гранични прелаз Калуђерово), на деоници број 01804 од чвора број 1803 Сечањ (Неизина) код км 29+919 до чвора број 1804 Пландиште код км 67+646, а у оквиру границе плана од оријентационе стационаже км 55+329 до км 57+218
- државни пут ІІА реда број 132: Пландиште – Алибунар, на деоници број 13201 од чвора број 1804 Пландиште код км 0+000 до чвора број 13201 Алубунар (центар) код км 26+748, а у оквиру границе плана од оријентационе стационаже км 2+829 до км 4+862.

Такође у обухвату Плана налази се и коридор општинског пута, који је планиран за државни пут другог реда број 125.

Сам локалитет ветрогенераторског поља саобраћајно је доступан преко атарских путева, чија је основна функција приступ парцелама пољопривредног земљишта. Ови путеви су без савременог застора (земљани застор), ограничене носивости и ширине.

У обухвату Плана налази се и коридор једноколосечне железничке пруге Зрењанин-Зрењанин фабрика-Вршац-Бела Црква од km 59+483 до km 59+288, на делу пруге између железничких станица Велика Греда и Пландиште.

2.3.2. Водопривредна инфраструктура

Ветрогенераторско поље је лоцирано између насеља Велика Греда, Јерменовци и Пландиште, које припада сливу канала К-2 (Купиник II) који је главни реципијент, у који се уливају разгранати канали нижег реда. Канал К-5 се улива у магистрални канал Хс ДТД Нови Бечеј-Банатска Паланка.

На посматраном подручју нема постојећих капацитета за водоснабдевање.

2.3.3. Електроенергетска инфраструктура

На простору у обухвату Плана постоји изграђена високонапонска 110 kV, далековод број 1001 Дебељача-Вршац 2 и средњенапонска 20(10) kV електроенергетска инфраструктура, која ће се укрштати са коридором ветрогенератора.

За потребе прикључења ветрогенератора на електроенергетски систем, потребно је изградити 20(35) kV подземну мрежу, трафостаницу 20(35)/110 kV "Пландиште1" и прикључак на далековод 110 kV.

2.3.4. Телекомуникациона инфраструктура

На простору у обухвату Плана постоји изграђена телекомуникациона инфраструктура. За потребе планираног садржаја, трафостанице 20/110 "Пландиште1" kV потребно је изградити одговарајућу телекомуникациону мрежу.

2.3.5.Термоенергетска инфраструктура

На простору у обухвату Плана изграђени су челични гасоводи МГ-01 Елемир-Панчево и РГ-01-19 од МГ-01 до ГМРС"Велика Греда" и даље према Вршцу.Такође изграђени су инфраструктурни објекти СС2 Јерменовци, СГС Велика Греда, бушотине нафте и гаса као и припадајући бушотински водови.

2.3.6. Минералне сировине

На простору обухвата Измена и допуна Плана постоје активни истражни простори и простори са утврђеним и овереним резервама минералних сировина и других геолошких ресурса, на које израда Измена и допуна Плана нема утицаја. Када је реч о експлоатационим пољима, утврђено је да се у границама обухвата Измена и допуна Плана налазе одобрена експлоатациона поља „NIS AD Novi Sad", и то:

а) поље: Велика Греда-југ
- решење бр. 310-17/85 од 25.03.1985. године
- решење издао: Покрајински секретаријат за индустрију, грађевинарство и терцијарне делатности
- минерална сировина: нафта и гас
- границе експлоатационог поља (X, Y координате):

1	5009000	7501500
2	5009400	7501000
3	5010550	7501000
4	5010950	7501650
5	5011260	7504140

б) поље: Јерменовци
- решење број 143-310-165/2020-03 од 08.06.2020. године
- решење издао: Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај
- минерална сировина: нафта и гас
- границе експлоатационог поља (X, Y координате):

1	5002000	7499750
2	5002000	7502600
3	5006800	7502600
4	5006800	7499750

У складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник Републике Србије", број 101/15, 95/2018 - др. закони 40/2021), обавезно је извршити "Примењена инжењерскогеолошка-геотехничка истраживања за потребе пројектовања и изградње грађевинских објеката ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације, као и других карактеристика геолошке средине.".

2.4. СТАЊЕ ЗЕЛЕНИЛА

Предметни простор представља пољопривредно земљиште. Постоје појединачна стабла у коридору атарских путева.

2.5. ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗАШТИЋЕНИ ДЕЛОВИ ПРИРОДЕ И НЕПОКРЕТНИ СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ

Евидентирани и заштићени делови природе

На предметном подручју обухвата Плана нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије, али се морају применити услови које је прописао надлежни Покрајински завод за заштиту природе.

Евидентирани и заштићени непокретни споменици културе

На простору обухвата Плана, у атарима насељених места Пландиште, Барице, Јерменовци и Велика Греда констатовани су следећи археолошки локалитети:
<u>у атару Пландишта:</u>
1. Према подацима из литературе наводе се појединачни налази бронзаног доба.

<u>у атару насељеног места Барице:</u>
2. Локалитет "БУГАРСКА ГОМИЛА" са бронзанодобним налазима вербићиоара културе.

<u>у атару насељеног места Јерменовци:</u>

3. Према наводима из литературе у Јерменовцима је нађен бронзанодобни депо и трагови римске архитектуре и новца.

у атару насељеног места Велика Греда:
4. Према подацима из литературе на локалитету "НАПХОЛЦОВА ПУСТА" нађени су предмети са краја бронзаног доба и почетка халштата.

3. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОСТОРА КОЈИ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕН НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ

На територији општине нису вршена мерења у циљу утврђивања квалитета воде, ваздуха и земљишта, али се може вршити процена наведених природних ресурса анализом постојећег стања животне средине.

С обзиром да је предметни простор, намењен за изградњу ветрогенератора, у функцији пољопривредне производње, може се претпоставити да је тло у одређеној мери деградирано услед неадекватне употребе хемијских средстава заштите биља и вештачког ђубрива, а индиректно и подземне воде и површинске воде канала К-2.

У погледу загађења *ваздуха*, одређени проблем представљају прометне саобраћајнице (државни путеви I и II реда), које се налазе на простору обухвата Плана јер представљају у извесној мери деградациони пункт околине. Саобраћајна возила, која транзитирају тим деоницама, имају негативан утицај на квалитет ваздуха због издувних гасова, који настају као последица рада мотора. Интензитет емисије издувних гасова зависи од обима саобраћаја и од структуре возила у саобраћајном току.

Бука се појављује у одређеној мери, као пратећи феномен саобраћаја, али се не очекује бука изнад дозвољених вредности.

4. РАЗМАТРАНИ ПРОБЛЕМИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ

У току израде Плана, разматрани су потенцијални негативни утицаји ветрогенератора на животну средину и предложена су адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих.

Рад ветрогенератора није праћен појавом загађења и штетних утицаја, који прате на пример рад нуклеарних и електрана на фосилна горива, које се убрајају у највеће глобалне загађиваче. Сагоревање фосилних горива има за последицу низ еколошких проблема глобалног и локалног карактера. Анализом података емисије CO_2 при производњи електричне енергије из различитих примарних извора, може се закључити да су обновљиви извори енергије у поређењу са фосилним горивима неупоредиво прихватљивији са аспекта животне средине. Међу свим обновљивим изворима енергије, енергија ветра је рангирана као једна од најјефтинијих опција за смањење емисије CO_2, али и смањење емисије других загађујућих материја.

При валоризацији енергије ветра био је битан параметар неопходно запоседнуто земљиште. Фарме ветрењача су економичне по питању искоришћености земљишта. Већи део запоседнутог земљишта (око 99%) на коме је планирано постављање ветрогенератора, може се за време експлоатације користити за пољопривредну производњу.

Негативни утицаји ветрогенератора на животну средину постоје, али су ти утицаји занемарљиви у поређењу са позитивним елементима.

Код одређивања локације, разматрани су могући негативни утицаји: визуелни ефекат, ометање електромагнетних таласа, односно радио и телекомуникација, механичке вибрације, заузимање површине земљишта, утицаји на птице и слепе мишеве, бука која настаје при проласку крила кроз заветрину стуба коју праве лопатице при кретању кроз ваздух. Наведени негативни утицаји ветрогенератора на животну средину се новим технологијама могу лако избећи или умањити.

Утицај ветрогенератора на орнитофауну и слепе мишеве је незаобилазни сегмент процене утицаја због њиховог могућег негативног ефекта на ову врсту фауне. За потребе израде ове стратешке процене утицija није урађена Студија стања и очувања орнитофауне и хироптерофауне за Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1", која би представљала саставни део стратешке процене утицаја на животну средину и неопходан елемент у конкретизовању и финализацији процене утицаја, што је проузроковало недостатак анализе у наведеном контексту и проблем процене утицаја ветрогенератора на орнитофауну и хироптерофауну.

На основу досадашњег увида у стање и састав фауне предметних таксона, процена преференције и коришћења присутних станишта на предметном простору и доступних података, може се претпоставити да су станишта *sensu stricto* предметног простора веома сиромашна и имају карактер антропогене пустиње[1].

Приликом диспозиције ветрогенератора у Плану, водило се рачуна о аспекту могућих утицаја буке од ветрогенератора (куће које су на најмањем растојању од најближих ветрогенератора удаљене су више од једног километра).

Такође,одређивање координата за постављање ветрогенератора је вршено у корелацији са постојећим површинским водним ресурсима на локацији, чиме су избегнути могући негативни ефекти на овај ресурс. О томе се такође водило рачуна и приликом лоцирања осталих објеката, који су предмет Плана.

Негативни утицаји на животну средину, када је у питању просторна димензија, нису прекограничне природе. Самим тим, стратешка процена утицаја није разрађивала прекограничне стандарде квалитета животне средине.

Очекивани позитивни утицаји су: ветрогенератори су погодни за добијање енергије на изолованим подручјима, цена добијене енергије је компаративна са ценом добијеном из конвенционалних извора и нема загађујућих продуката од експлоатације, имају кратак рок изградње, од 5-10 месеци[2], па су утицаји при изградњи и постављању краткотрајног карактера.

[1] Мониторинг фауне птица и слепих мишева на простору предвиђеном за изградњу ветропарка ''Пландиште'' – ММ Consalting, јануар 2010.г.

[2] Ветрогенератори- перспективни извори електричне енергије, Душан Микичић, Жељко Ђуришић, Бранко Радичевић, Електропривреда број 4., www.eps.rs/publikacije/casopis/epbr4_2002.pdf

С обзиром на планиране намене, нису разматрани утицаји на животну средину, које планирани објекти и активности у њима не могу имати (нпр. загађење површинских вода).

Разматрани су и процењени само они утицаји који се објективно могу очекивати, на основу чега су дефинисане и мере заштите које се морају спровести у циљу ефикасне заштите животне средине.

На садашњем ступњу развоја, ветрогенератори су постали конкурентни класичним изворима електричне енергије, како по цени тако и по квалитету енергије коју продукују. У еколошком погледу, савремени ветрогенератори спадају у најприхватљивије изворе електричне енергије.

5. ПРИКАЗ ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА У КОНТЕКСТУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Планом су дате мере и дефинисане активности, које немају варијантна решења, а предложене су у контексту оптималне организације и наменског коришћења предметног простора.

Обзиром да Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта представљају варијантна решења Плана која подлежу стратешкој процени утицаја, у пракси се разматрају две варијанте:

1) варијанта да се план усвоји и имплементира и
2) варијанта да се план не усвоји и имплементира.

Укупна планска решења, посматрана кроз утицаје на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем, са циљевима и решењима Плана. Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало доношење или недоношење предметног плана, стратешка процена ће се бавити разрадом обе варијанте.

6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА НАДЛЕЖНИМ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ПОВОДОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Током израде предметног елабората, консултовани су следећи органи и организације:

- РС, Министарства одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд;
- Републички хидрометеоролошки завод, Београд;
- Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад;
- РС, Министарства унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације,Одељење за ванредне ситуације, Панчево;
- ЈП Пошта Србије, Београд;
- НИС а.д. Нови Сад;
- ЈП ''Србијагас'' Нови Сад;
- Гастранс д.о.о. Нови Сад;
- Транспортгас Србије д.о.о. Нови Сад;
- ЈП Транснафта Нови Сад;

- ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд, огранак Панчево;
- ''Телеком Србија'', АД Београд, Дирекција за технику, Извршна јединица Панчево;
- ЦЕТИН Београд;
- СББ д.о.о. Београд;
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад;
- Електромрежа Србије а.д. Београд;
- ЈП Војводинашуме, Панчево;
- ЈП ''Путеви Србије'', Београд;
- ЈВП ''Воде Војводине'', Нови Сад;
- Директорат цивилног ваздухопловства РС, Београд;
- ЈП Емисиона техника и везе Београд;
- Железнице Србије а.д. Београд;
- ДКЈП Полет Пландиште;
- Републички сеизмолошки завод Београд;
- "Теленор" д.о.о. Нови Београд;
- ХИП Петрохемија Панчево.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ИЗБОРОМ ИНДИКАТОРА

Општи циљеви стратешке процене, у контексту заштите животне средине, односе се на процену утицаја планских активности на:

- фауну,
- природне ресурсе (воду, ваздух и земљиште) и њихово одрживо коришћење,
- комунално опремање простора,
- појаву буке,
- примену превентивних и санационих мера при изградњи и током функционисања ветрогенератора.

За реализацију општих циљева утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите, дати у наредној табели, који ће представљати основ за евалуацију потенцијалних утицаја плана на животну средину.

Табела 1. Посебни циљеви стратешке процене

	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
	Заштита фауне
1.	Заштита орнитофауне
2.	Заштита хироптерофауне
	Заштита од буке
3.	Смањење изложености становништва повишеним нивоима буке
	Заштита квалитета ваздуха
4.	Смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух
5.	Смањење степена изложености становништва загађеном ваздуху
	Микроклиматске промене
6.	Смањење потрошње необновљивих извора енергије
	Управљање водама
7.	Очување квалитета подземних вода изградњом водоводне мреже /бушењем

	бунара унутар комплекса/ и изградња канализационе мреже
	Заштита земљишта
8.	Адекватно сакупљање и евакуисање уља из уљних трансформатора (каде за прихват)
	Заштита културно-историјске баштине
9.	Унапређење очувања и заштите непокретних културних добара
	Заштита насеља и становништва
10.	Обустављање непланске изградње
11.	Унапређење квалитета простора

ИЗБОР ИНДИКАТОРА И ПРОЦЕНА УТИЦАЈА

На основу дефинисаних посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Индикатори стања животне средине представљају веома битан сегмент у оквиру израде еколошких студија и планских докумената јер репрезентују стање животне средине на неком простору и веома су прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могуће деградације животне средине, као и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Сврха њиховог коришћења је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Имајући у виду обухват Плана, планиране намене површина, постојеће стање животне средине у планском подручју и дефинисане посебне циљеве Стратешке процене утицаја, извршен је избор индикатора у односу на које ће бити вршена стратешка процена утицаја предметног плана на животну средину. Приликом дефинисања индикатора обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој и на елементарне еколошке индикаторе, који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности. Сет индикатора одражава принципе и циљеве одрживог развоја.

Табела 2. Избор индикатора

	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ИНДИКАТОРИ
	Заштита фауне	
1.	Заштита орнитофауне	Број потенцијално угрожених птица[3]
2.	Заштита хироптерофауне	Број потенцијално угрожених слепих мишева[4]
	Заштита од буке	
3.	Смањење изложености становништва повишеним нивоима буке	Вредности интензитета буке[5]
	Заштита квалитета ваздуха	
4.	Смањење нивоа емисије штетних материја у	Емисија честица[6] SO_2 и NO_2

[3] Односи се на број потенцијално угрожених птица као последица рада ветрогенератораy току једне године
[4] Односи се на број потенцијално угрожених слепих мишева као последица рада ветрогенератораy току једне године
[5] Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (''Службени гласник РС'', број 75/2010)
[6] Правилник о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података (''Службени гласник РС'', број 30/97)

	ваздух	
5.	Смањење степена изложености становништва загађеном ваздуху	Број дана када је прекорачена гранична вредност нивоа загађујућих материја у ваздуху
	Микроклиматске промене	
6.	Смањење потрошње необновљивих извора енергије	Повећање % -удела обновљивих извора у производњи електричне енергије
	Управљање водама	
7.	Очување квалитета подземних вода изградњом водоводне мреже /бушењем бунара унутар комплекса/	Снабдевеност комплекса водом /бушењем бунара/
8.	Изградња интерне канализационе мреже	Комунална опремљеност локације
	Заштита земљишта	
9.	Адекватно сакупљање и евакуисање уља из уљних трансформатора (каде за прихват)	Каде за прихват уља из трансформатора и мини биолошко постројење за пречишћавање отпадних вода
	Заштита културно-историјске баштине	
10.	Унапређење очувања и заштите непокретних културних добара	Заштита археолошких налазишта
	Заштита насеља и становништва	
11.	Обустављање непланске изградње	Израда планске документације
12.	Унапређење квалитета простора	Опремљеност локације адекватном инфраструктуром, визуелни идентитет простора

Као кључни критеријуми за вредновање утицаја истичу се значај и величина утицаја. Значај утицаја представља размере физичког простора који може бити изложен деловању промена у средини, док величина утицаја представља приказ штете или користи од процењеног деловања на животну средину. Развијен је знатан број методологија које се базирају на квалитативним и квантитативним елементима, као и на њиховој комбинацији. Једна од шире прихваћених методологија процене величине утицаја планираних активности на животну средину јесте метод по коме су утицаји вредновани од веома неативног до позитивног, како је приказано у табели 3.

Табела 3. Табела вредновања кључних критеријума

ОЦЕНА	ЗНАЧЕЊЕ
-	УКУПНО НЕГАТИВАН УТИЦАЈ
0/-	НЕЈАСАН УТИЦАЈ/МОГУЋ МАЊИ НЕГАТИВАН УТИЦАЈ
0	НЕМА УТИЦАЈА
0/+	НЕЈАСАН УТИЦАЈ/МОГУЋ МАЊИ ПОЗИТИВАН УТИЦАЈ
+	УКУПНО ПОЗИТИВАН УТИЦАЈ

Овакав метод се примењује у ситуацијама када одређене утицаје није могуће квантификовати, као и онда када није потребно и/или практично давати квантитативне податке. Квалитативни подаци морају бити поткрепљени чињеницама и истраживањима, која су довела мултидисциплинарни тим до одређених закључака.

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА МЕРАМА ЗАШТИТЕ

Циљ израде стратешке процене утицаја предметног Плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја планираних активности на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире, водећи рачуна о капацитету животне средине посматраног простора.

Предметни План ће представљати полазну основу за одобравање изградње фарме ветрењача, која се налазе на листи објеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (''Службени гласник РС'', бр. 114/2008). Према томе, могући су утицаји који по својим карактеристикама, интензитету и просторном распростирању остварују негативан ефекат на квалитет животне средине, па их је у том контексту неопходно анализирати.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења на квалитет животне средине у ширем контексту, али се третирају и појединачни објекти, према потреби.

1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА МЕРАМА ЗАШТИТЕ

Планом су дате мере и активности, у оквиру којих нису предвиђена варијантна решења, али се у изради стратешке процене разматрају две варијанте:

1) варијанта да се план усвоји и имплементира и
2) варијанта да се план не усвоји и имплементира.

Табела 4. Процена утицаја планских активности у односу на циљеве стратешке процене у варијанти да се **План реализује**

ОБЛАСТ	ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНЕ АКТИВНОСТИ	Циљеви стратешке процене утицаја										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Комплекс ветрогенератора	Реализацијом фарме ветрењача биће започета примена савременог концепта коришћења алтернативних извора енергије, чиме ће бити остварена вишеструка корист у очувању и унапређењу квалитета животне средине.	**0/-**	**0/-**	**0**	**+**	**+**	**+**	**+**	**0**	**0**	**+**	**+**
Саобраћајна инфраструктура	Адекватно опремање и изградња саобраћајне инфраструктуре унапредиће квалитет простора.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+**	**+**
Водопривредна инфраструктура	Изградња локалне водоводне и канализационе мреже обезбедиће заштиту подземних вода и земљишта.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+**	**0**	**0**	**+**	**+**
Електроенергетска инфраструктура	Предвиђена је изградња трафостанице и електроенергетске мреже за прикључење ветрогенератора на систем.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+**	**+**

Телекомуникациона инфраструктура	Предвиђено је прикључење на телекомуникациону мрежу за потребе планираног комплекса.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+**
Заштита непокретних културних добара	Предвиђене су адекватне мере за превенцију и заштиту постојећих и евентуално новооткривених археолошких налазишта.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+**	**0**	**+**
Заштита животне средине	Предвиђене су адекватне мере заштите којима би се евентуални негативни утицаји планских решења свели у границе прихватљивости у оквиру којих се не би оптеретио капацитет простора.	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**

2. ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА

У случају нереализовања активности везаних за изградњу комплекса ветрогенератора постојећи степен деградираности животне средине насеља ће се задржати.

Табела 5. Процена утицаја планских активности у односу на циљеве стратешке процене у варијанти да се **План не реализује**

ОБЛАСТ	**ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНЕ АКТИВНОСТИ**	**Циљеви стратешке процене утицаја**										
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
Комплекс ветрогенератора	Наставља се тренд коришћења искључиво фосилних горива који су уједно и значајни загађивачи основних чинилаца животне средине, посебно ваздуха у зимском периоду. Простор остаје неуређен са опасношћу од загађења подземних вода и подизања бесправних објеката.	**0**	**0**	**0/-**	**-**	**-**	**-**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
Саобраћајна инфраструктура	Неће бити изградње саобраћајне инфраструктуре и у том смислу подизања квалитета простора.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Водопривредна инфраструктура	Неће бити изградње водопривредне инфраструктуре и у том смислу заштите вода од загађења.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**	**0**	**0**	**0**	**0**
Електроенергетска инфраструктура	Неће бити изградње електроенергетске инфраструктуре и коришћење чистијих технологија у производњи електричне енергије.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Телекомуникациона инфраструктура	Неће бити изградње телекомуникационе инфраструктуре и у том смислу подизања квалитета простора.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Заштита непокретних културних добара	Неће се спроводити мере заштите које доприносе очувању културног наслеђа и контролисаном коришћењу земљишта.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**	**0**	**-**
Заштита животне средине	Неће се спроводити мере заштите животне средине на предметној локацији. У ширем контексту, не очекује се смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух, нити степен изложености становништва загађеном ваздуху.	**0**	**0**	**0/-**	**-**	**-**	**-**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења плана на животну средину.

Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене, како је приказано у табели 6. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела 6. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	**- 3**	Преоптерећује капацитет простора
Већи	**- 2**	У већој мери нарушава животну средину
Мањи	**- 1**	У мањој мери нарушава животну средину
Нема утицаја	**0**	Нема утицаја на животну средину
Позитиван	**+ 1**	Мање позитивне промене у животној средини
Повољан	**+ 2**	Повољне промене квалитета животне средине
Врло повољан	**+ 3**	Промене битно побољшавају квалитет живота

У табели 7. приказани су критеријуми за вредновање просторних размера могућих утицаја.

Табела 7. Критеријуми за вредновање просторних размера могућих утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
Међурегионални	**Мр**	Могућ утицај на међурегионалном нивоу
Регионални	**Р**	Могућ утицај на регионалном нивоу
Општински	**О**	Могућ утицај на подручју општине
Градски	**Г**	Могућ утицај у простору града
Локални	**Л**	Могућ утицај локалног карактера

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде плана. Вероватноћа утицаја одређује се према скали приказаној у табели 8.

Табела 8. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	**ВВ**	утицај врло вероватан
више од 50%	**В**	утицај вероватан
мање од 50%	**М**	утицај могућ
мање од 1%	**Н**	утицај није вероватан

Табела 9. Планска решења у Предлогу плана обухваћена проценом утицаја

Ознака	Планско решење
1	Изградња ветрогенератора
2	Изградња комплекса трафостанице 20(35)/110 kV
3	Опремање локације електроенергетском мрежом
4	Изградња саобраћајне инфраструктуре
5	Бушење бунара у циљу водоснабдевања локације
6	Опремање локације локалном водоводном мрежом
7	Опремање локације локалном канализационом мрежом
8	Опремање локације телекомуникационом мрежом
9	Формирање заштитног зеленила у коридору државних путева I и II реда
10	Мере заштите непокретних културних добара
11	Програм уређења простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и других већих опасности
12	Програм заштите животне средине

Табела 10. Процена утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

ПЛАНСКА РЕШЕЊА		Циљеви стратешке процене утицаја										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Изградња ветрогенератора	**-1**	**-1**	**+1**	**+2**	**+1**	**+3**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**+1**
2.	Изградња комплекса трафостанице 20(35)/110 kV	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**+1**
3.	Опремање локације електроенергетском мрежом	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**
4.	Изградња саобраћајне инфраструктуре	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**+1**
5.	Бушење бунара у циљу водоснабдевања локације	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**+1**
6.	Опремање локације локалном водоводном мрежом	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**+1**	**0**	**0**	**0**	**+1**
7.	Опремање локације локалном канализационом мрежом	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**+1**
8.	Опремање локације	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**+1**

	телекомуникационом мрежом											
9.	Формирање заштитног зеленила у коридору државних путева I и II реда	**0**	**0**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**
10.	Мере заштите непокретних културних добара	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**+1**	**+1**
11.	Програм уређења простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и других већих опасности	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**
12.	Програм заштите животне средине	**+1**	**+1**	**+1**	**+1**	**+1**	**+3**	**+1**	**+1**	**+2**	**+1**	**+3**

* критеријуми према табели 6.

Табела 11. Процена просторних размера утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

ПЛАНСКА РЕШЕЊА		**Циљеви стратешке процене утицаја**										
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
1.	Изградња ветрогенератора	**Мр**	**Мр**	**Л**	**О**	**О**	**Р**				**Л**	**Л**
2.	Изградња комплекса трафостанице 20(35)/110 kV											**Л**
3.	Опремање локације електроенергетском мрежом											**Л**
4.	Изградња саобраћајне инфраструктуре											**Л**
5.	Бушење бунара у циљу водоснабдевања локације							**Л**				**Л**
6.	Опремање локације локалном водоводном мрежом							**Л**				**Л**
7.	Опремање локације локалном канализационом мрежом							**Л**				**Л**
8.	Опремање локације телекомуникационом мрежом											**Л**
9.	Формирање заштитног зеленила у коридору државних путева I и II реда			**Л**	**Л**	**Л**						**Л**
10.	Мере заштите непокретних културних добара									**Мр**	**Л**	**Л**
11.	Програм уређења простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и других већих опасности											**Л**
12.	Програм заштите животне средине	**Мр**	**Мр**	**л**	**О**	**О**	**Р**	**л**	**л**	**Мр**	**О**	**л**

* критеријуми према табели 7.

Табела 12. Идентификација и евалуација значајних утицаја планских решења на животну средину и одрживи развој

ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ		Идентификација и евалуација значајних утицаја		Образложење
		Циљ СПУ	Ранг	
1.	Изградња ветрогенератора	3	л/+1/М	Очекују се повољне промене квалитета животне средине у ширем контексту, дуготрајног карактера, које се могу позитивно одразити на смањење концентрације загађујућих материја у ваздуху и смањењу степена изложености становништва загађеном ваздуху. Просторном диспозицијом ветрогенератора у потпуности су избегнути утицаји буке на околна насеља.
		4	О/+2/М	
		5	О/+1/М	
		6	Р/+3/ВВ	
		10	л/+1/М	
		11	л/+1/М	
2.	Изградња комплекса трафостанице 20(35)/110 kV	10	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти на укупан квалитет предметног простора у смислу његовог адекватног опремања.
		11	л/+1/В	
3.	Опремање локације електроенергетском мрежом	11	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти на укупан квалитет предметног простора у смислу његовог адекватног опремања.
4.	Изградња саобраћајне инфраструктуре	11	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти на укупан квалитет предметног простора у смислу његовог адекватног опремања.
5.	Бушење бунара у циљу водоснабдевања локације	7	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти на укупан квалитет предметног простора у смислу
		11	л/+1/В	
6.	Опремање локације локалном водоводном мрежом	7	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти на укупан квалитет предметног простора у смислу његовог адекватног опремања.
		11	л/+1/В	
7.	Опремање локације локалном канализационом мрежом	7	л/+1/В	Очекују се дуготрајни позитивни ефекти у погледу заштите подземних вода и земљишта од евентуалног загађења, која би у случају да се систем канализације не реализује била извесна.
		11	л/+1/В	
8.	Опремање локације телекомуникационом мрежом	11	л/+1/В	Вероватни су дуготрајни позитивни ефекти у смислу његовог адекватног опремања.
9.	Формирање заштитног зеленила	3	л/+1/В	Очекују се позитивни ефекти на предеоне карактеристике.
		4	л/+1/В	
		5	л/+1/В	
		11	л/+1/В	
10.	Мере заштите непокретних културних добара	9	Мр/+1/М	Могућу су значајни позитивни ефекти планских мера заштите на непокретна културна добра, која имају међурегионални значај.
		10	л/+1/М	
		11	л/+1/М	
11.	Програм уређења простора од интереса за	11	л/+1/М	Могућу су значајни позитивни ефекти планских мера заштите на

	одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и других већих опасности			на укупан квалитет предметног простора.
12.	Програм заштите животне средине	1	Мр/+1/М	Дефинисане мере заштите животне средине утицаће на остваривање већине циљева стратешке процене утицаја. Дефинисање мера заштите и за планска решења чији утицај није оцењен као стратешки значајан, додатно ће допринети очувању свих аспеката животне средине на локацији и њеном окружењу и биће у функцији реализације циљева одрживог развоја. Спровођењем планираних мера заштите животне средине, потенцијално негативни ефекти плана биће доведени у границе прихватљивости у којима капацитет простора неће бити оптерећен.
		2	Мр/+1/М	
		3	л/+1/М	
		4	О/+1/М	
		5	О/+1/М	
		6	Р/+3/ВВ	
		7	л/+1/ВВ	
		8	л/+1/В	
		9	Мр/+2/Вв	
		10	О/+1/В	
		11	л/+3/ВВ	

Резимирајући утицаје плана на животну средину и елементе одрживог развоја закључује се да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор и његово шире окружење (табела 12.). Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати реализацијом планских решења су ограниченог интензитета и просторних размера, што је потврђено кроз вишекритеријумску евалуацију планских решења у оквиру стратешке процене утицаја на животну средину.

Посматрајући дефинисане циљеве стратешке процене могу се очекивати следећи утицаји плана на животну средину:

1) <u>УТИЦАЈ НА ОРНИТОФАУНУ И ХИРОПТЕРОФАУНУ</u>:

Обзиром да је био изражен проблем процене утицаја ветрогенератора на орнитофауну и хироптерофауну, немогуће је егзактно предвидети број, односно негативан утицај на орнитофауну и хироптерофауну док се комплекс ветрогенератора не реализује у простору и док се у анализу негативних утицаја не укључи временски аспект праћења стања фауне (мониторинг).

На основу анализе и доступних података, може се само закључити да се предметна локација не налази на неком од главних праваца миграторних кретања, односно да због конфигурације и ниског рељефа и одсуства рељефних елемената, који би усмерили и сузили миграторни пут, сеоба птица у овом подручју има широки фронтални карактер. Установљено је да приликом миграторних кретања птица од или преко целокупног јужног Баната, миграторна јата потенцијално најугроженијих врста користе, као коридор, ток реке Дунав.

Резимирајући све напред наведено, податке Покрајинског завода за заштиту природе и рекогносцирање терена, процењује се да је простор на коме ће бити реализовано ветрогенераторско поље сиромашно фауном, да готово и нема врста из групе орнитофауне и хироптерофауне и да су могући мањи негативни утицаји на животну средину предметног плана, који нису оцењени као значајни.

2) УТИЦАЈ НА КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА:

Применом једног од основних принципа концепта одрживог развоја, коришћење обновљивих / алтернативних извора енергије, односно применом чистих технологија каква је енергија ветра, подстиче се смањење употребе фосилних горива. Обзиром да коришћење фосилних горива за производњу електричне енергије са више аспеката утиче на загађење животне средине, коришћење енергије ветра у производњи електричне енергије има вишеструке позитивне ефекте на квалитет ваздуха односно животне средине. Овај позитиван утицај унапређења животне средине је уочљив и у ширем контексту, што превазилази просторне оквире предметног Плана.

3) УТИЦАЈ НА ИНТЕНЗИТЕТ БУКЕ:

Ветрогенератор, као еколошки чист извор енергије, може имати и неке негативне последице на околину. Ветротурбина при раду генерише одређен ниво буке и вибрација. Колику буку може генерисати један савремен ветрогенератор може се проценити на слици 1.

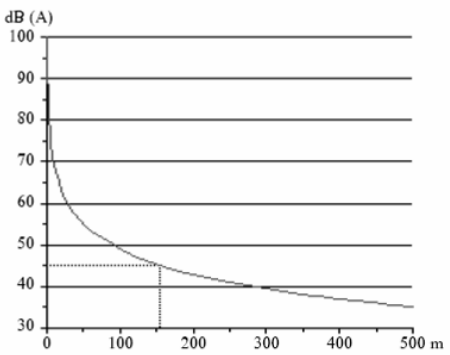

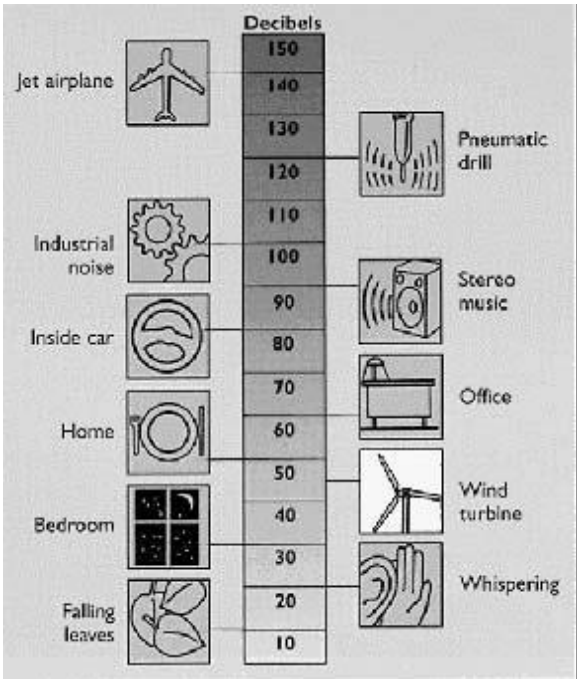

Слика 1. Интензитет буке савременог ветрогенератора у функцији растојања

Проблем буке, који се често истиче као најозбиљнији негативан утицај рада ветрогенератора на околину изражен је код старијих конструкција. Код савремених ветрогенератора, употребом тзв ''*optispeed*'' генератора, постигнута је константност угаоне брзине ветротурбине (типично је 16 об/мин) у широком опсегу брзина ветра, па је једна од последица знатно смањење нивоа буке и вибрација.

Поред снаге и димензија ветрогенератора, посебно важан аспект сагледавање интензитета буке је просторни аспект. Бука коју проузрокује ветрогенератор смањује се са повећањем удаљености од ветрогенератора.

Дозвољени нивои буке у појединим зонама насеља прописани су Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (''Службени гласник РС'', број 75/2010) и важећим стандардима SRPS ISO 1996-1 и SRPS ISO 1996-2 (табела 13).

Табела 13. Допуштени нивои буке по зонама намене

Зоне намене	Допуштени нивои комуналне буке L_{eq}(dBA)	
	Дан	Ноћ
I Подручје за одмор и рекреацију, болнице, велики паркови	50	40
II Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
III Чисто стамбена подручја	55	45
IV Пословно-стамбена подручја, дечја игралишта	60	50
V Градски центар, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
VI Индустријска зона	70	70

Вредности се крећу од 50 dBA за дан и 40 dBA за ноћ у зони за одмор и рекреацију, болнице и паркове, све до 70.2 dBA (и за дан и за ноћ[7]) у чисто индустријским деловима града.

Формирање зона из табеле 13. је у надлежности општине. Према расположивим информацијама, овакво зонирање на подручју општине Пландиште није спроведено. У том контексту, према мишљењу тима који је учествовао у изради стратешке процене и обављених консултација, комплекс планираног ветрогенераторског комплекса треба третирати као зону VI – индустријска зона, док би најближе стамбене објекте и најближа сеоска насеља требало третирати као зону II – мала и сеоска насеља. Наведена констатација узета је у обзир приликом одабира локације за комплекс ветрогенератора.

С обзиром да се приликом диспозиције ветрогенератора у Плану водило рачуна о аспекту могућих утицаја буке од ветрогенератора (куће које су на најмањем растојању од најближих ветрогенератора удаљене су више од једног километра), може се закључити да су очекивани нивои буке од ветрогенератора, у односу на околне садржаје, испод законски прописаних нивоа. У том контексту, планска диспозиција ветрогенератора је веома повољна и нема значајних негативних утицаја на околину.

4) УТИЦАЈ НА КВАЛИТЕТ ВОДА:

Приликом одређивања локације ветрогенератора, односно одређивање координата за њихово постављање водило се рачуна о постојећим површинским водним ресурсима на предметном простору, чиме су избегнути могући негативни ефекти на овај ресурс. О томе се такође водило рачуна и приликом лоцирања осталих објеката који се налазе у обухвату Плана. Обезбеђена је заштита подземних вода реализацијом локалне

[7] Према нашем мишљењу, обданица у овом контексту представља трајање дана према званичним метеоролошким подацима.

водоводне и канализационе мреже. У складу са наведеним, предвиђене су и адекватне мере заштите, па је оцењено да ће њиховим спровођењем бити обезбеђена ефикасна заштита прве издани.

5) УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ДАТОГ ПРОСТОРА:

Имплементацијом Плана, предвиђене активности ће унапредити квалитет предметног простора (табела 12) јер су у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника насеља.

У конктексту визуелног изгледа предметне локације, констатовано је да реализација ветрогенераторског поља позитивно утиче на стварање визуелног идентитета простора. Поред тога, с обзиром да ће изградња ветроелектране бити међу првим пројектима ове врсте у Србији, што ће бити интересантно великом броју људи, локална самоуправа општине Пландиште могла би искористи ту чињеницу за иницирање развоја туристичке понуде општине и у том контексту усмерити свој развој у будућности. Поред тога, реализација планских поставки и самог пројекта позитивно ће утицати кроз привођење локације предвиђенај намени, што ће онемогућити евентуалну бесправни изградњу или узурпацију простора за неке друге активности, које могу имати и штетан утицај на квалитет животне средине.

4. КАРАКТЕР НАВЕДЕНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проценом утицаја Планом предвиђених активности на животну средину уочава се усклађивање урбанистичког развоја са условима природног окружења. Еколошки фактори у простору чине веома сложен систем јер се узајамно условљавају и мењају, а њихова интеракција готово увек има реверзибилни карактер.

Предвиђене мере и активности, које ће обезбедити одрживи развој овог подручја, имаће кумулативно дејство у погледу заштите природних ресурса.

Кумулативни и синергетски ефекти настају као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности у подручју плана. Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање вода или пораст нивоа буке. Инфраструктурно опремање предметног комплекса истовремено ће бити у функцији заштите воде (локална водоводна и канализациона мрежа) и земљишта, а индиректно ће утицати и на унапређење квалитета простора.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта. Кумулативни и синергетски ефекти предметног плана су делом идентификовани у табели 12.

5. УСКЛАЂЕНОСТ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА СА СТАНДАРДИМА, ПРОСТОРНО-ПЛАНСКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И ПРАВНИМ ПРОПИСИМА

Током израде Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1", као и Извештаја о стратешкој процени овог

Плана на животну средину, консултовани су и поштовани следећи и законски и подзаконски акти:
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", број 72/09 и 81/09 – испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013–одлука УС, 98/2013–одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020 и 52/2021),
- Закон о енергетици (''Службени гласник РС'', број 145/14, 95/18 – др. закон и 40/21),
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", број 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.),
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС", број 62/2006, 65/2008 – др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 – др. закон),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", број 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон),
- Закон о водама („Службени гласник РС", број 46/91, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94 -др. закон, 54/96, 101/05-др. закон одредбе чл. 81 до 96),
- Закон о путевима („Службени гласник РС", број 41/2018 и 95/2018 – др. закон),
- Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС", број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др. закон, 83/2018 и 9/2020),
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", број 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 – др.закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18 – др. закон),
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 135/04 и 88/10),
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 135/04 и 36/09),
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 102/2007),
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 102/2007),
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС", број 135/04 и 25/15),
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС", број 36/09, 88/10, 14/16 и 95/2018 – др. закон),
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", број 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон),
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15),
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 36/09 и 88/10),
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС", број 36/09),
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС", број 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и „Службени гласник РС", број 20/09, 55/13-УС и 106/2016 – аутентично тумачење),
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС", број 101/15, 95/2018 – др. закон и 40/2021),
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС", број 71/94, 52/11-др. закон и 52/11-др. закон, 99/11-др. закон, 6/2020 – др. закон и 35/2021 – др. закон),
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", број 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/2018 – др. закон),
- Закон о заштити природе (''Службени гласник РС'', број 36/09, 88/10, 91/10 – испр., 14/16 и 95/18 – др. закон),
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС", број 87/2018),

- Закон о одбрани („Службени гласник РС", број 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18),
- Закон о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/2018 и 87/18 – др. закон),
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Сл. гласник РС", број 129/2007, 18/06, 47/2018 и 9/2020 – др. закон),
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС", број 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 47/17 – аутентично тумачење, 113/17 – др. закон, 27/18 – др. закон, 41/18 – др. закон и 9/20 – др. закон),
- Уредба о локацијским условима („Сл. гласник РС", број 115/2020),
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС", број 105/13, 119/13 и 93/15),
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС", број 5/68),
- Уредба о категоризацији водотока („Службени гласник СРС", број 5/68),
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС", број 102/10),
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС", број 31/12),
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (''Службени гласник РС'', број 75/2010),
- Уредба о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 114/2008),
- Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV (''Службени лист СФРЈ'', бр. 65/88 и 18/92),
- Правилник о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V („Сл. лист СФРЈ", број 4/74, 13/78 и „Сл. лист СРЈ", број 61/95)
- Правилник о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова (''Службени лист СРЈ'', бр. 41/93),
- Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара (''Службени лист СФРЈ'', бр. 74/90),
- Правилник о техничким нормативима за уземљење електроенергетских постројења називног напона изнад 1000V (''Службени лист СФРЈ'', бр. 4/74 и 12/78, ''Службени лист СРЈ'', бр. 61/95),
- Правилник о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" број 1/69),
- Правилник о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења (''Службени лист СРЈ'', број 11/96),
- Правилник о границама нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", број 104/2009),
- Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС", број 104/2009),

као и други законски и подзаконски акти који регулишу ову област.

6. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Основни методолошки приступ и садржај стратешке процене утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10). Извештај о стратешкој процени утицаја је израђен на основу Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1", расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и стратешке процене, те валоризације терена. Стратешка процена утицаја се

односи на простор у границама Плана, а базирана је на процењеном стању животне средине и процени могућих утицаја планираног решења на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1" обухвата:

- полазне основе,
- опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора,
- приказ коришћене методологије,
- процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја,
- програм праћења стања животне средине у току спровођења одредби Плана,
- закључке до којих се дошло током израде Извештаја.

Основу за израду процене чине:

- актуелна Законска регулатива,
- заштита животне средине у функцији развоја предметног подручја,
- досадашња истраживања животне средине,
- анализа стања животне средине, степен угрожености и значај природних и створених вредности,
- остала документација и литература.

Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја на животну средину су постојеће стање и одлике Плана и њихови могући утицаји на квалитет ваздуха, воде, земљишта, животињски свет, биодиверзитет и остале природне и створене вредности.

Према критеријумима и оцени постојећег стања животне средине, а имајући у виду природне услове и изграђене структуре на подручју за које се План доноси, издвајају се најзначајнији утицаји на животну средину који могу неповољно утицати на непосредно окружење. Међутим, услед недостатка конкретних података о стању животне средине (фауне), процена утицаја на орнитофауну и хироптерофауну извршена је само квалитативно.

Методолошки основ за израду Стратешке процене утицаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања, односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

У Елаборату су анализиране све Планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја на природне ресурсе и створене вредности и дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

7. ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Података о прекограничним утицајима нема.

8. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У контексту заштите животне средине предметног подручја Планом су предвиђене одређене мере заштите воде, ваздуха и земљишта и мере заштите од буке и вибрација.

У контексту *заштите воде* од загађења планирано је:

- снабдевање водом за пиће и санитарне потребе корисника у обухвату Плана (комплекс трафостанице 20/110kV) из бушеног бунара у комплексу;
- изградња интерног канализационог система за одвођење фекалних отпадних вода;
- у контексту *заштите земљишта и површинских и подземних вода* од заузећених материја у комплексу трафостанице у оквиру комплекса, у случају хаварија потребно је обезбедити каде за прихват уља из уљних трансформатора, а у складу са техничким прописима изградње ових објеката;
- према потреби обезбедити мере заштите од буке и вибрација које својим радом проузрокују турбине ветрењача.

На предметном простору нема евидентираних заштићених делова природе, али је у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе потребно предузети одређене мере ради заштите станишта и миграторних праваца птица и слепих мишева. То је и међународна обавеза на основу Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта и Закона о потврђивању Конвенције о очувању миграторних врста животиња.

Мере заштите подразумевају адекватна техничка решења за ветрогенераторско поље и спровођење мониторинга птица и слепих мишева на основу чега ће се утврдити додатни услови заштите (израда мониторинга је уговорена са MM Consalting-ом у јануару 2010.г.)

У контексту заштите животне средине и природних добара обавезна је:

- Израда Студије о процени утицаја ветрогенераторског поља на животну средину с посебним освртом на утицај предметног објекта на птице и слепе мишеве, имајући у виду планиран распоред, бројност и густину стубова ветрогенератора, као и основне правце сеобе птица и слепих мишева на овом простору (на основу реализованог мониторинга).

Правила уређења простора од интереса за одбрану и заштиту од елементарних непогода и других већих опасности

На подручју Плана могућа је појава **земљотреса** интензитета 8°MCS за повратни период од 475 година. Мере заштите подразумевају строгу примену грађевинско техничких прописа за грађење објеката на сеизмичком подручју при пројектовању и изградњи објеката.

Коришћење и уређење простора од интереса **за одбрану земље** (заштита људи и материјалних добара) спроводиће се на основу услова и захтева које поставља Министарство одбране.

Заштита од **пожара** подразумева примену техничких прописа и стандарда који регулишу ову област при пројектовању и изградњи објеката који су планирани на овом простору.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи нормативне, организационо техничке, превентивне, образовне и друге природе предвиђених законима и прописима - Закон о заштити од пожара пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/2018 и 87/18 – др. закон), Правилник о техничким нормативима за заштиту од статичког електрицитета (''Службени лист СФРЈ'', бр. 62/73), Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова назívног напона 1kV до 400 (''Службени лист СФРЈ'', бр. 65/88 и 18/92), Правилник о техничким мерама за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова (''Службени лист СРЈ'', бр. 41/93), Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара (''Службени лист СФРЈ'', бр. 74/90), Правилник о техничким нормативима за уземљење електроенергетских постројења назívног напона изнад 1000V (''Службени лист СРЈ'', бр. 61/95) и Законом о заштити од нејонизујућих зрачења (''Службени гласник РС'' бр. 36/09), Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (''Службени лист СФРЈ'', бр. 53/88 и 54/88 и ''Службени лист СРЈ'', бр. 28/95), потребу пројектовања и извођења громобранске инсталације за заштиту објеката од атмосферског пражњења извршити на основу прорачунатог нивоа заштите према Правилнику о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења (''Службени лист СРЈ'' бр. 11/96) и важећим стандардима.

Правила за изградњу ветрогенератора и пратећих садржаја

На предметном простору, на пољопривредном земљишту предвиђена је изградња објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора, коришћењем енергије ветра, ветрогенератора. Планирано је 33 ветрогенератора, укупне снаге до 200 MW.

На пољопривредном земљишту, у оквиру локација ветрогенератора, дефинисане на графичком прилогу, као инфраструктурни објекти биће грађени појединични стубови ветрогенератора, приступно-манипулативни платои са темељом стуба ветрогенератора, приступни путеви до самих стубова и остала инфраструктура.

Локације ветрогенератора се састоје од приступно-манипулативног платоа са темељом стуба ветрогенератора димензија максимално 35x100 m и приступног пута по парцели, који представљају фиксне елементе комплекса. У оквиру манипулативних платоа налази се темељ стуба ветрогенератора и део приступно-манипулативног платоа који је насут са дренажним каналима за одвођење атмосферских вода, по потреби. Део приступно-манипулативног платоа око темеља стуба ветрогенератора најчешће није насут.

Манипулативни платои представљају и служе као пруступни путеви до стуба ветрогенератора за већину парцела, а на неким парцелама се налази и приступни пут до приступно-манипулативног платоа, као и лепезе кривина великих радијуса, а у складу са законом о планирању и изградњи, с обзиром да то захтева технолошки поступак изградње ветропаркова.

Отворена складишта, помоћни платои, мимоилазнице, приступне лепезе и лепезе кривина великих радијуса, представаљају привремени садржај на које се у фази изградње постављају елементи опреме за уградњу (сегменти стубова, елисе и др.), могу се налазити и на суседним парцелама, као и на било којим парцелама у обухвату Плана, за које се пројектно-техникчким решењем, процене као најадекватније позиције.

Ветрогенератори ће се 20 (35) kV кабловима повезати са трафостаницом 20/110 kV "Пландиште 1".

Каблови ће се полагати на мин. дубини од 1,2 m.

Парцела на којој се постављају стубови ветрогенератора користиће се као пољопривредно земљиште. Не може се засађивати воће, нити високо дрвеће у зони 200m од стуба (зона несметаног функционисања ветрогенератора).

У атарским путевима ће се градити подземна 20(35) kV кабловска мрежа, која ће повезивати ветрогенераторе са комплексом трафостанице 20(35)/110 kV "Пландиште 1". Каблове полагати на мин. дубини од 1,2 m и 1,0 m од регулационе линије.

У оквиру овог комплекса егзистираће трансформатори 20(35)/110 kV, постројење 110 kV, командно-погонска зграда са постројењем 20(35) kV, опрема која функционално припада ветроелектрани (постројење за компензацију реактивне енергије, филтери).

У оквиру комплекса биће обезбеђене интерне саобраћајнице, зелене површине и уљна канализација са јамом за уље. У трафостаницу ће се увести постојећи 110 kV надземни вод по принципу улаз-излаз.

У циљу снабдевања комплекса водом , обзиром да је водоводна мрежа удаљена више километара, рационалније решење је бушење бунара унутар комплекса.

Одвођење отпадних вода биће решено изградњом интерног канализационог система за одвођење отпадних вода. За потребе пречишћавања отпадних вода, изградиће се мини биолошко постројење одговарајућег капацитета.

За носаче апарата и портала би требало предвидети бетонске темеље, а за трасе каблова одговарајуће кабловске канале, пролазе и шахтове. За трансформаторе предвидети одговарајуће темеље опремљене решетком на целој површини каде за прихват уља. Предвидети водонепропусну уљну јаму са потребном канализацијом од темеља трансформатора до уљне јаме.

Зграда 20(35) kV постројења је предвиђена за смештај опреме и уређаја 20(35) kV постројења, као и уређаја за трансформацију, мерење, заштиту, сигнализацију, и управљање читавог постројења.

На пољопривредном земљишту ван зоне ветрогенератора могу се градити објекти у складу са Просторним планом општине Пландиште (''Службени лист општине Пландиште'', број 9/2011), а ван зоне несметаног функционисања ветрогенератора може се градити подземна и надземна инфраструктура у складу са овим Планом.

<u>Урбанистички показатељи</u>

Максималан дозвољен степен искоришћености земљишта на грађевинској парцели са платоима и саобраћајницама је **90%**.

Максималан дозвољен индекс изграђености је **1,6**.

<u>Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила</u>

- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5,0m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз.
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити.

Ограђивање грађевинске парцеле

- Око комплекса треба поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

Хортикултурно уређење

- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели ће се адекватно озеленити и хортикултурно уредити партерним формама зеленила, а основу ће представљати травњак .

Услови прикључења на комуналну инфраструктуру

- Прикључак на водоводну мрежу обезбедити из бушеног бунара на парцели или по потреби из постојеће насељске водоводне мреже, према условима које изда надлежно предузеће.
- Прикључак на дистрибуривну гасоводну мрежу по потреби обезбедити са постојеће насељске дистрибутивне мреже, према условима које изда надлежно предузеће,
- Телефонски прикључак обезбедити по потреби подземним телекомуникационим каблом са најближе насељске ТТ мреже, према условима које изда надлежно предузеће.

Заштита суседних објеката

Изградњом објеката на парцели, планираном делатношћу у оквиру парцеле не сме се нарушити животна средина.

Нивелацијом саобраћајних површина одводњу атмосферских падавина решити у оквиру парцеле на којој се гради.

ДОДАТНЕ МЕРЕ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе и прописа утврђених законском регулативом. У том смислу се, на основу анализираног стања животне средине у планском подручју и његовој околини и на основу процењених могућих негативних утицаја ветрогенератора, дефинишу мере заштите.

Да би позитивни плански утицаји остали у процењеним оквирима који неће оптеретити капацитет простора, а могући негативни ефекти планских решења максимално умањили, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину. На основу анализе стања животне средине, просторних односа планског подручја са својим окружењем, планираних активности у планском подручју, процењених могућих негативних утицаја на квалитет животне

средине и услова надлежних институција, утврђене су мере заштите у сваком појединачном сектору Плана. Додатне мере заштите животне средине односе се на:

Мере у току изградње:

- приликом изградње планираних објеката и пратеће инфраструктуре, обавезно је испоштовати све услове надлежних институција прибављене за предметни план и мере које су на основу њих уграђене у планска решења;
- изградња објеката, извођење радова, односно обављање технолошког процеса, може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине;
- за време извођења радова на изградњи објекта, ради заштите здравља и живота људи за време извођења радова, морају се спровести све мере заштите на раду прописане за предвиђену врсту радова;
- градилиште организовати на начин да се спречи свако продирање штетних материја у воду, ваздух и земљиште;
- опремити комуналном инфраструктуром целокупно подручје и прикључити све садржаје комплекса на њу. Комунално опремање комплекса неопходно је пре изградње пратећих садржаја;
- за потребе особља које учествује у изградњи потребно је осигурати преносне хемијске WC-е и њихово редовно одржавање и пражњење од стране овлашћеног правног лица;
- настали грађевински, комунални и остали отпад мора се оптремити са локације на за то предвиђену постојећу општинску депонију и у складу са важећим прописима;
- кретање механизације и возила током изградње ограничити на што мању површину. Са свих површина на којима могу настати зауљене или друге течности које могу бити загађивачи, обезбедити затворени систем сакупљања и одвођења, а пре испуштања течност пропустити кроз сепаратор са таложником;
- све површине оштећене током извођења радова се након окончања радова морају санирати;
- у случају хаваријског оштећења и изливања моторних уља и горива оштећења се морају санирати а загађено земљиште евакуисати и депоновати под условима надлежне комуналне службе.
- уклоњени хумус или замљиште сличних карактеристика (уколико га буде) треба посебно депоновати, заштити од загађења и по завршетку радова употребити у сврху хортикултурног уређења девастираних површина;
- за раднике који учествују у изградњи за санитарне потребе и за складиштење делова и опреме организовати мобилне контејнерске објекте које након изведених радова треба уклонити са локације;
- током реализације пројекта остварити заштиту од буке добром организацијом градилишта и коришћењем механизације која не ствара велику буку;
- изградњу објеката спровести у складу са важећим техничким нормативима за изградњу уз примену технологија и процеса који испуњавају прописане стандарде заштите животне средине.
- у случају да се у току земљаних радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла (за које се претпоставља да има својсво природног споменика), извођач радова је дужан да о томе обавести Завод за заштиту природе Србије и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- у случају да се у току земљаних радова наиђе на археолошко налазиште или материјалне остатке културе, обавеза је извођача радова да исте одмах обустави и о

налазу обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе, као и да до доласка стручне екипе локалитет обезбеди од евентуалног оштећења или уништења налаза.

- за озелењавање предметне локације користити врсте адекватне постојећим условима (орографским, климатским, едафским и биотичким), а садњу вегетације ускладити са подземним и надземним инсталацијама;
- у циљу заштите од буке, ветрогенератори морају бити на минимално 500 метара удаљени од насеља;
- појединачни ветрогенератори морају међусобно бити довољно удаљени како би се у случају рушења једног од њих избегао ''домино ефекат'';
- због сигурности од несреће до које би могло доћи услед откидања лопатица, при пројектовању је потребно осигурати минималну удаљеност од 200 метара од осталих инфраструктурних објеката;
- темељење ветрогенератора треба извести у складу са захтевима произвођача опреме, а посебну пажњу треба обратити на спој носећег стуба и темеља. Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- ветрогенераторе опремити светлосним лапмицама које су уочљиве за летелица и птице;
- предузети мере које ће онемогућити стварање леда на лопатицама ветрогенератора у периоду када је његово стварање могуће;
- реализовати објекте у складу са Законом о заштити од пожара, обезбедити објектима приступни пут за ватрогасна возила, предвидети адекватну хидрантску мрежу, обезбедити сигурну евакуацију конструкцијом одговарајуће отпорности.

Мере током рада:

- на локацији се мора обезбедити простор за постављање контејнера за комунални отпад, као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, у складу са важећим прописима за прикупљање истог. Лоцирање бетонираног простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ комуналној служби и да простор буде изведен у складу са условима заштите животне средине;
- обезбедити довољан број контејнера за прикупљање отпада и његово редовно пражњење и одвожење са локације у складу са условима надлежног комуналног предузећа;
- у контексту заштите земљишта од зауљених материја у комплексу трафостанице, у случају хаварија потребно је обезбедити каде за прихват уља из уљних трансформатора, а у складу са техничким прописима изградње ових објеката;
- одлагање садржаја из таложника за механичке нечистоће и сепаратора уља и масти вршиће се у складу са Правилником о поступању са отпадним материјама које имају својства опасних материја, а транспорт и одлагање отпада вршиће овлашћена организација са којом се склопи уговор;
- сви објекти морају бити изграђени у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област;
- у објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење;
- редовно одржавати сву опрему и уређаје, посебно механичке делове турбина (подмазивање, чишћење и слично). При редовном одржавању постројења и евентуалним инсталацијама нове опреме и уређаја треба водити рачуна да не дође

до изливања отпадних уља и мазива на тло, а ако до тога дође, потребно је одмах приступити санацији причињене штете;

- у случају било каквог квара који може знатно повећати ниво буке, треба ограничити или прекинути рад и отклонити квар;
- ограничити или прекинути рад ветрогенератора у периоду јаких налета ветра у складу са техничким карактеристикама које прописује произвођач опреме;
- приликом евентуалне инсталације додатне опреме, као један од битних параметара треба узети у обир податке о буци, те набављати малобучну опрему у складу са захтевима Директиве ЕУ за смањење емитоване звучне снаге (Директива 2000/14/ЕУ о емисији буке опреме која се употребљава на отвореном простору). По пуштању у рад, мерењем треба проверити утицај буке која се јавља у простору као последица рада нове опреме;
- обавезно је спровођење редовног мониторинга стања орнитофауне и хироптерофауне. На основу мониторинга, потребно је евентуално предвидети додатне мере заштите;
- потребно је повремено мерити интензитет буке на локацији и у близини најближих стамбених објеката;
- обавезно је спроводити све мере заштите од пожара и удара муње које су дефинисане у оквиру плана.

Мере након престанка коришћења:

- у склопу Главног пројекта израдити пројекат санације подручја ветроелектране;
- након престанка коришћења постројења, производне јединице уклонити и отпремити са локације, а све материјале и делове опреме погодне за поновну употребу рециклирати и обновити;
- површински део темеља потребно је разградити. Отпадни материјал настао разградњом треба отпремити са локације и збринути у складу са важећим законским прописима који регулишу поступање с отпадом;
- након уклањања свих објеката, земљиште довести у стање које је било пре његове употребе у функцији коришћења енергије ветра.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА ПЛАНОВЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА

Обзиром да је план детаљне регулације најнижи хијерархијски ниво, а стратешке процене утицаја на животну средину се израђују за просторне и урбанистичке планове, не могу се дати смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима.

У складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину (''Службени гласник РС'', број 135/04 и 36/09), за потребе прибављања одобрења за градњу може се тражити израда Студије о процени утицаја на нивоу пројектно-техничке документације.

Имајући у виду врсту објеката који се планирају на предметној локацији и њихову функцију, носилац пројекта је, у складу са чланом 8. Закона о процени утицаја, у обавези да се обрати надлежном општинском органу са захтевом о одређивању потребе израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС", број 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 – др.закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18 – др. закон), Законом о процени

утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 114/08).

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Израда катастра загађивача за одређени простор и развој система мониторинга представља један од приоритета заштите животне средине. Резултати мониторинга на најбољи начин осликавају промене у времену и простору и тиме обезбеђују могућност адекватног и правовременог реаговања, кориговања започетих активности и тестирања исправности утврђених програма заштите и развоја.

Према одредбама Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, број 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 – др.закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18 – др. закон), мониторинг је уређен као систематско мерење, испитивање и оцењивање индикатора стања и загађења животне средине.

У циљу реализације дефинисаних мера заштите, потребна је контрола спровођења планских решења у свима фазама реализације пројекта (у фази изградње, експлоатације и након завршетка експлоатације). Контролу треба да спроводе релевантне недлежне институције за сваки појединачни сектор плана.

Према Закону о заштити животне средине, ниво буке у животној средини се контролише системским мерењем буке које обезбеђује општина. Мерење буке обављају овлашћене стручне организације у складу са важећим законским и подзаконским актима. Мониторинг буке треба спроводити на начин како то пропишу надлежне општинске службе.

Током периода изградње ветрогенераторског парка, као и током његовог функционисања неопходно је вршити активан и периодични мониторинг стања и утицаја објекта и његовог рада на елементе фауне птица и слепих мишева. У том смислу неопходно је обезбедити сваког месеца у трајању од бар 3 дана обилазак предметног објекта и околног појаса ради прикупљања података и евентуално усмрћених примерака птица и слепих мишева.

Даљи поступак састојао би се од идентификације тих примерака, дисекције и природњачке обраде, те њиховог конзервирања и чувања у смислу доказног материјала, али и у друге стручне и научне сврхе. За те потребе могла би бити обезбеђена подршка и помоћ Завода за заштиту природе Републике Србије, који је својим капацитетима и стручношћу, али и законским одредбама надлежан за поменуте послове.

У случају да се мониторингом утврде евентуалне чињенице о утицају објекта и његовог функционисања на истраживане природне вредности, то би била дужност и обавеза лица која врше мониторинг да обавесте иницијаторе и реализаторе пројекта, као и надлежне институције о насталој ситуацији. У том смислу би благовремено биле предузете мере за отклањање и превенцију евентуалних ширих последица.

РЕЗИМЕ

Проблематика заштите животне средине за Измене и допуне Плана детаљне регулације комплекса за ветрогенераторско поље "Пландиште 1" разматрана је у оквиру планског документа, али и у склопу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину. Описана је примењена методологија и сагласна је са претпоставкама, које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и Планом предвиђене активности.

Резимирајући утицаје планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати реализацијом планских решења, ограниченог су интензитета и просторних размера. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја на животну средину.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/2004 и 88/2010).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени, у складу са чл. 22. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе Плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

III ГРАФИЧКИ ДЕО ИЗВЕШТАЈА